

Kan nasjonale tilsyn føre til læring/ endring av praksis i skulen

Forfattarar: Thorvald Røneid Moen og Marit Irene Uglum. HVL, campus Sogndal

Tilsyn skal i større grad enn tidlegare vurdere skulen sin praksis ikkje berre i høve til lovverket, men også i høve til korleis skulane sørger for at alle elevar får tilfredsstillande utbytte av opplæringa (Hall 2018). Føremålet med prosjektet er finne ut om varsel om tilsyn frå Fylkesmannen, og prosessane rundt tilsynet, har ført til endring/læring av praksis på skulane ut over det å få kartlagt om dagens praksis er innafor lova.

Skedsmo, Mausethagen, (2017) skriv at det er behov for meir forsking på korleis tilsynet fungere i Norge. I lys av tilsyn og korleis lærarar jobbar med tilpassa opplæring kan dette forskingsprosjektet vera eit bidrag inn til refleksjon og endring av pedagogiske praksisar, og slik styrke kvaliteten av opplæringa.

Prosjektet tek utgangspunkt i eit systemteoretisk perspektiv der dei ulike nivåa har verknad på kvarandre. Eit godt samspel vil truleg styrke elevane sitt utbytte av opplæringa (Brofenbrenner 2005). Nordhal m.fl (2018) stiller spørsmål med om systemet me har i dag rundt spesialundervisning gir alle elevar tilfredsstillande utbytte av opplæringa. Haug (2017) viser til at i «The function of special education/Speed –prosjektet» at ordinær undervisning og spesialundervisning må sjåast som ei komplimentær forståing dvs. dei er avhengig av kvarandre. Enkeltkretslæring fokuserer i all hovudsak på justering av eksisterande rutinar eller prosedyrar, ved å rette opp avvik eller feil (Kaufmann og Kaufmann 2005). Argyris og Schön (1978) viser til at skal det skje endring av praksis, ny handlingsteori så må det skje ei dobbeltkretslæring. Den byggjer ofte på enkeltkretslæring til dømes ved at aktørane i verksemda stiller spørsmål ved og reflekterer over, arbeidsmetodar, rutinar og prosedyrarar (Kaufmann og Kaufmann 2005). Lovendringar og tilsyn er ei form for ekstern endringssignal. Rektor vert då ofte ein transaltør som skal utforma og oversetja endringane i ei språkform og kontekst som vert rådande i ein skulekvardag (Rørvik 2014).

Gjennom ei fenomenologisk tilnærming vil me sjå nærare på skular sine erfaringar med, og forståing av tilsyn i samband med tilpassa opplæring/spesialundervisning. I fenomenologiske studiar nyttar ein gjerne kvalitative intervju for å kunne reflektere saman med informantane. Me ynskjer å gjennomføre semistrukturert intervju med skuleleiing og lærarar ved to skular som har hatt tilsyn i 2019, intervjua vil skje i desember og januar 2019-2020. I tillegg til dokumentstudie av tilsynsrapportar.

Gjennom empiri vil vi sjå om tilsyn kan føre til endring av praksis knytt til tilpassa /spesialundervisning. Noko vi finn interessant med studie er om tilsyn berre involverer rektor eller fører til prosessar som også involverer lærarane. Skal tilsyn føre til varig endring/læring så må lærarane involverast, rektors rolle som transaltør vil då vere sentral.

Litteratur:

- Argyris, C. & Schön, D. (1978). *Organizational Learning: A Theory of Action Perspective*, Reading, MA: Addison-Wesley.
Brofenbrenner U (red., 2005) Making Human Beings Human. Bioecological Perspectives on Human Development. Thousand Oaks: Sage Publications

- Hall, J.B. (2018). Governing by templates through new modes of school inspection in Norway». *Journal of Educational Change*
- Haug ,P. (2017) (red). Spesialundervisning. Innhold og funksjon. Samlaget Oslo.
- Kaufmann, G. & Kaufmann, A. (2005). Psykologi i organisation och ledning.
Studentlitteratur: Lund
- Nordahl, T.m.fl (2018).Inkluderende felleskap for barn og unge. Ekspertgruppen for barn og
unge med behov for særskilt tilrettelegging. Fagbokforlaget. Bergen
- Røvik, K. A., Eilertsen, T. V., & Furu, E. M. (red.). (2014). *Reformideer i norsk skole. Spredning, oversettelse og implementering*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk
- Skedsmo G. & Mausethagen S. (2017). Nye styringsformer i utdanningssektoren – spenninger mellom resultatstyring og faglig – profesjonelt ansvar
Idunn 2017-06-15 Universitetsforlaget